

به نام خدا

دانشگاه آزاد اسلامی واحد مراغه

گروه مامایی

سال تحصیلی:

تعداد واحد: ۲ واحد نظری

فراگیران: دانشجویان ترم سوم کارشناسی مامایی

طرح درس بارداری (۱)

مدرس:

زمان:

پیشنیاز: کلیه دروس پایه

اهداف کلی:

- ۱- شناخت کامل فیزیولوژی حاملگی، تشخیص حاملگی، اهمیت بهداشت و تغذیه زنان باردار و اصول مراقبتهای دوران بارداری، شکایات شایع ناشی از حاملگی و طرق پیشگیری از آنها، تشخیص موارد طبیعی از غیر طبیعی حاملگی و آشنایی با اقدامات و مراقبتهای لازم در هر مورد
- ۲- آموزش بهداشت به مادر و خانواده در زمینه مسائل جسمانی، روانی، اجتماعی و عاطفی

جلسه و تاریخ	رئوس مطالب	اهداف رفتاری دانشجو در پایان درس باید قادر باشد که:	روش تدریس و رسانه آموزشی	فعالیت دانشجویان
اول	آشنایی با علم مامایی، بهداشت مادر و کودک و باروری، هدف علم مامایی و جایگاه ماما در آن، وظایف، صلاحیتها و مهارتهای ماما، جایگاه ماما در سیستم ارائه مراقبتهای شاخصهای بهداشتی و تاثیر خدمات مامایی بر آنها	<ul style="list-style-type: none"> - معنای ماما و مامایی را توضیح دهد - منظور از واژههای باروری و بهداشت مادر و کودک را بیان کند. - هدف از علم مامایی و جایگاه ماما در آن را تشریح کند - جایگاه ماما را در سیستمهای مختلف ارائه مراقبت توضیح دهد. - شاخصهای بهداشتی از قبیل شاخصهای باروری و مرگ و میر را تعریف کند و تاثیر خدمات مامایی بر آنها را بیان کند. - با داشتن آمار و ارقام، آمار حیاتی را محاسبه نماید .	سخنرانی، مازیک و وایت بورد	پرسش و پاسخ
دوم	مروری بر تشریح دستگاه تناسلی و ذکر انواع لگن از نظر علم زایمان	<ul style="list-style-type: none"> - اعضای مختلف دستگاه تناسلی داخلی زن را تشریح نماید. - اعضای مختلف دستگاه تناسلی خارجی زن را تشریح نماید. - خصوصیات و عملکرد هر یک از لیگمانهای رحمی را با یکدیگر مقایسه نمایند . - عروق اصلی اعضاء خارجی و داخلی دستگاه تناسلی زن را بیان کنند . - عضلات لایه های مختلف تشکیل دهنده کف لگن را از نظر محل قرارگیری با یکدیگر مقایسه نماید .	سخنرانی، مازیک و وایت بورد، اسکلت لگن، مولاژ ژئیتالیا	پرسش و پاسخ

		<p>- لگن استخوانی را تشریح نماید.</p> <p>- انواع لگن را از نقطه نظر علم زایمان با یکدیگر مقایسه نماید.</p>		
سوم	مروری بر فیزیولوژی دستگاه تناسلی و سیکل قاعدگی عادی	<p>- فیزیولوژی سیکل قاعدگی زن را توضیح دهد.</p> <p>- مشخصات فازهای رحمی و تخمدانی را بیان نماید</p> <p>- تغییرات هورمونی فاز فولیکولار و لوتئال قاعدگی را با یکدیگر مقایسه نماید.</p> <p>- اثرات هورمون FSH, LH را بر اندامهای هدف با یکدیگر مقایسه نماید .</p> <p>- وقایع منجر به قاعدگی را تشریح کند.</p>	سرخنرانی، ماژیک و وایت بورد	کوئیز، پرسش و پاسخ
چهارم	سیکل منتهی به حاملگی، تغییرات دسیدوا، آمنیون،	<p>- سیکل منتهی به حاملگی را با سیکل منتهی به قاعدگی به لحاظ فیزیولوژیک با یکدیگر مقایسه نماید.</p> <p>- فرآیند لقاح و لانه گزینی را شرح دهد.</p> <p>- نحوه رشد مورفولوژیک و فیزیولوژیک جنین را شرح دهد.</p> <p>- دسیدوا را تعریف کند و انواع آن را توضیح دهد.</p> <p>- نحوه شکل گیری و تکامل آمنیون و مشخصات آن را در زمان ترم بیان کند.</p>	سرخنرانی، ماژیک و وایت بورد	پرسش و پاسخ
پنجم	بند ناف و جفت، جفت و هورمونهای جفتی، انتقال مواد از جفت به جنین	<p>- نحوه شکل گیری و تکامل بند ناف و مشخصات آن را در زمان ترم بیان کند.</p> <p>- نحوه شکل گیری و تکامل جفت و مشخصات آن را در زمان ترم بیان کند.</p> <p>- وظایف آمنیون، بند ناف و جفت را به تفکیک شرح دهد.</p> <p>- هورمونهای جفتی را نام برده و با ذکر ساختمان شیمیایی و منبع ترشح، وظایف هر هورمون را لیست نماید.</p> <p>- نحوه انتقال مواد مختلف از جفت به جنین را توضیح دهد.</p>	سرخنرانی، ماژیک و وایت بورد	پرسش و پاسخ
ششم	تغییرات فیزیولوژیک دوران بارداری	<p>- تغییرات فیزیولوژیک بخشهای مختلف دستگاه تناسلی در بارداری و علت هریک را بیان کند.</p> <p>- تغییرات فیزیولوژیک پوست بخشهای مختلف بدن در بارداری و علت هریک را بیان کند.</p> <p>- تغییرات هماتولوژیک بدن در بارداری را بیان کند.</p> <p>- تغییرات متابولیک بدن در بارداری را بیان کند.</p>	سرخنرانی، ماژیک و وایت بورد	کوئیز، پرسش و پاسخ
هفتم	تغییرات فیزیولوژیک دوران بارداری	<p>- تغییرات آندوکراین در بارداری را بیان کند.</p> <p>- تغییرات سیستم ایمنی در بارداری را بیان کند.</p> <p>- تغییرات فیزیولوژیک بخشهای مختلف دستگاه قلب و عروق در بارداری و علت هریک را بیان کند.</p>	سرخنرانی، ماژیک و وایت بورد	کوئیز، پرسش و پاسخ
هشتم	تغییرات فیزیولوژیک دوران بارداری	<p>- تغییرات فیزیولوژیک بخشهای مختلف دستگاه تنفس در بارداری و علت هریک را بیان کند.</p> <p>- تغییرات فیزیولوژیک بخشهای مختلف دستگاه گوارش در بارداری و علت هریک را بیان کند.</p> <p>- تغییرات فیزیولوژیک بخشهای مختلف دستگاه ادراری در بارداری و علت هریک را بیان کند.</p> <p>- تغییرات اسکلتی و چشم در بارداری را بیان کند.</p>	سرخنرانی، ماژیک و وایت بورد	پرسش و پاسخ
نهم	وزن گیری در بارداری، تغذیه مادر باردار	<p>- نحوه وزن گیری مادر در هریک از ترمهای بارداری را بیان کند</p> <p>- میزان کالری دریافتی مناسب برای بارداری را بیان کند.</p> <p>- مواد مغذی مهم در دوران بارداری و نحوه دریافت آنها را تشریح کند.</p>	سرخنرانی، ماژیک و وایت بورد	پرسش و پاسخ

		<ul style="list-style-type: none"> - تفاوت‌های میزان وزن‌گیری در مادرانی با شرایط متفاوت را توضیح دهد. 		
دهم	مشاوره و مراقبت‌های پیش از بارداری به منظور آمادگی برای زایمان	<ul style="list-style-type: none"> - هدف از مشاوره و مراقبت‌های پیش از بارداری را شرح دهد. - مزایای مشاوره پیش از بارداری را برشمارد. - نحوه ویزیت مشاوره پیش از بارداری را شرح دهد. - مصون‌سازی در مشاوره پیش از بارداری را شرح دهد. - تست‌های غربالگری در مشاوره پیش از بارداری را شرح دهد. 	سخنرانی، ماژیک و وایت‌برد	کوئیز، کنفرانس
یازدهم	مراقبت‌های بارداری، اهداف، اصطلاحات	<ul style="list-style-type: none"> - هدف از مراقبت‌های دوران بارداری را شرح دهد. - اصطلاحاتی مانند پارا و گراویدا را تعریف کند. - زمان مناسب برای شروع مراقبت‌های دوران بارداری ونحوه زمانبندی این مراقبت‌ها را براساس پروتکل کشوری بیان کند. - مراقبت‌های لازم در هر مراجعه را ذکر نماید. - آزمایشات لازم در دوران بارداری، زمان مناسب برای انجام هریک و موارد لزوم تکرار آزمایشات را بیان کند. - نحوه واکسیناسیون و زمان مناسب آن را بیان کند. - معاینات کامل فیزیکی زنان باردار را شرح دهد . - تست‌های غربالگری و زمان مناسب برای انجام آنها را توضیح دهد . - سن حاملگی و تاریخ احتمالی زایمان را با چند مثال بطور صحیح محاسبه کند. - یک مراقبت پره ناتال را سازماندهی نماید . 	سخنرانی، ماژیک و وایت‌برد	پرسش‌وپاسخ
دوازدهم	علائم بارداری، تشخیص بارداری، موارد استفاده از سونوگرافی در بارداری	<ul style="list-style-type: none"> - علائم فرضی، احتمالی و قطعی بارداری را برشمارد. - نحوه و زمان تشخیص بارداری با استفاده از آزمایش خون، ادرار و سونوگرافی را ذکر کند. - موارد استفاده از سونوگرافی در بارداری را شرح دهد. 	سخنرانی، ماژیک و وایت‌برد	پرسش‌وپاسخ
سیزدهم	بهداشت عمومی، شکایات و ناراحتی‌های شایع در بارداری	<ul style="list-style-type: none"> - شکایات و ناراحتی‌های شایع قسمتهای مختلف بدن در بارداری را با ذکر علت بیان کند. - نحوه برطرف نمودن یا کاهش ناراحتی‌های شایع دوران بارداری را توضیح دهد. - توصیه‌های بهداشتی لازم برای خانم‌های باردار در زمینه‌های مختلف از قبیل مسافرت، مقاربت، استحمام، اشتغال، خواب و ... را شرح دهد. 	سخنرانی، ماژیک و وایت‌برد	پرسش‌وپاسخ
چهاردهم	علائم خطر، معاینات و بررسی وضعیت جنین در بارداری	<ul style="list-style-type: none"> - علائم خطر در بارداری را برشمارد. - نحوه آموزش علائم خطر به مادران باردار را شرح دهد. - نحوه تشخیص و مقابله با هریک از علائم خطر در بارداری را توضیح دهد. - نحوه انجام معینه و بررسی وضعیت جنین در بارداری را بیان نماید. 	سخنرانی، ماژیک و وایت‌برد	پرسش‌وپاسخ
پانزدهم	معاینات لئوپولد(قرار، نمایش، پوزیشن، آنگازمان، حالت)، انواع لگن و تفاوت‌های آنها	<ul style="list-style-type: none"> - هدف از انجام معاینات لئوپولد را توضیح دهد. - پوزیشن و زمان و شرایط مناسب برای انجام معاینات لئوپولد را بیان کند. - نحوه انجام هریک از معاینات چهارگانه لئوپولد را تشریح کند. 	سخنرانی، ماژیک و وایت‌برد، ماکت	کوئیز، پرسش‌وپاسخ

		<ul style="list-style-type: none"> - قرار، نمایش، پوزیشن، آنگاژمان و حالت را تعریف کند. - انواع نمایش و وضعیت جنین در رحم مادر را تشریح کند . - راه‌های تشخیص نمایش و وضعیت جنین در رحم مادر را بیان کند . - انواع لگن را نام برده و از نقطه نظر علم زایمان با یکدیگر مقایسه نماید. 		
کنفرانس، پرسش و پاسخ	سخنرانی، مازیک و وایت برد	<ul style="list-style-type: none"> - منظور از خوشایندسازی بارداری و زایمان را بیان نماید. - زمان شروع کلاسهای آمادگی خوشایندسازی بارداری و زایمان و مطالبی که در هر جلسه باید ارائه شود را ذکر نماید. - نحوه زمانبندی هر کلاس را با توجه به موضوعات و تمرینات مختلف هر جلسه توضیح دهد. - نظر اسلام در مورد بهداشت زمان لقاح و دوران بارداری را شرح دهد. 	آموزش و کلاسهای آمادگی خوشایندسازی بارداری و زایمان، نظر اسلام در مورد بهداشت زمان لقاح و دوران بارداری	شانزدهم

نحوه ارزشیابی:

در طول ترم (کنفرانس، کوئیز، تحقیق): ۵ نمره

پایان ترم: ۱۵ نمره